

Pomorski Uniwersytet Medyczny w Szczecinie

SYLABUS ZAJĘĆ Informacje ogólne

Nazwa ZAJĘĆ: EMPATIA W MEDYCYNIE	
Rodzaj ZAJĘĆ	Obieralny
Wydział PUM	Wydział Medycyny i Stomatologii
Kierunek studiów	Lekarsko-dentystyczny
Specjalność	-
Poziom studiów	jednolite magisterskie
Forma studiów	Stacjonarne / niestacjonarne
Rok studiów /semestr studiów	Rok I, semestr II
Liczba przypisanych punktów ECTS	2
Formy prowadzenia zajęć (liczba godzin)	Seminaria (25)
Sposoby weryfikacji i oceny efektów uczenia się *	☒ zaliczenie na ocenę: ☐ opisowe ☐ testowe ☐ praktyczne ☒ ustne ☐ zaliczenie bez oceny ☐ egzamin końcowy: ☐ opisowy ☐ testowy ☐ praktyczny ☐ ustny
Kierownik jednostki	dr hab. n. med. Aleksandra Kładna
Adiunkt dydaktyczny lub osoba odpowiedzialna za przedmiot	dr hab. n. med. Aleksandra Kładna zhmel@pum.edu.pl, tel. 091 48 008 21
Nazwa i dane kontaktowe jednostki	Zakład Historii Medycyny i Etyki Lekarskiej PUM, zhmel@pum.edu.pl, tel. 091 48 008 21
Strona internetowa jednostki	https://www.pum.edu.pl/wydzialy/wydzial-lekarsko-biotechnologiczny/zaklad-historii-medycyny-i-etyki-lekarskiej
Język prowadzenia zajęć	polski

* zaznaczyć odpowiednio, zmieniając na

Informacje szczegółowe

Cele zajęć		Celem fakultetu EMPATIA W MEDYCYNIE jest nauczanie studentów stomatologii zachowań empatycznych, które mają wpływ na proces leczenia pacjenta i wyniki leczenia, na jakość relacji lekarza stomatologa z pacjentem
Wymagania wstępne w zakresie	Wiedzy	przybliży wzorce postaw godnych naśladowania
	Umiejętności	posiada zdolność nawiązywania kontaktów interpersonalnych
	Kompetencji społecznych	posiada nawyk samokształcenia i pracy w zespole

EFEKTY UCZENIA SIĘ			
lp. efektu uczenia się	Student, który zaliczył ZAJĘCIA wie/umie/potrafi:	SYMBOL (odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku)	Sposób weryfikacji efektów uczenia się*
W01	zna i rozumie aktualne poglądy na temat społecznego wymiaru zdrowia i choroby, wpływu środowiska społecznego (rodziny, sieci relacji społecznych) i nierówności społecznych oraz społeczno-kulturowych różnic na stan zdrowia, a także rolę stresu społecznego w zachowaniach zdrowotnych i autodestrukcyjnych	D.W1.	O, PS, PM
W02	zna i rozumie postawy społeczne wobec znaczenia zdrowia, choroby, niepełnosprawności i starości, konsekwencje społeczne choroby i niepełnosprawności oraz bariery społeczno-kulturowe, a także koncepcję jakości życia uwarunkowaną stanem zdrowia	D.W3.	O, PS, PM
W03	zna i rozumie znaczenie komunikacji werbalnej i niewerbalnej w procesie komunikowania się z pacjentem i pojęcie zaufania w interakcji z pacjentem	D.W4.	O, PS, PM
W04	zna i rozumie podstawowe psychologiczne mechanizmy funkcjonowania człowieka w zdrowiu i w chorobie	D.W6.	O, PS, PM
W05	zna i rozumie prawidłowości rozwoju psychicznego człowieka i rolę rodziny pacjenta w procesie leczenia	D.W7.	O, PS, PM
W06	zna i rozumie problematykę adaptacji pacjenta i jego rodziny do choroby jako sytuacji trudnej oraz do związanych z nią wydarzeń, w tym umierania i procesu żałoby rodziny	D.W8.	O, PS, PM
W07	zna i rozumie mechanizmy radzenia sobie ze stresem i jego rolę w etiopatogenezie i przebiegu chorób	D.W9.	O, PS, PM
W08	zna i rozumie zasady motywowania pacjenta do prozdrowotnych zachowań i informowania o niepomysłnym rokowaniu	D.W11.	O, PS, PM
W09	zna i rozumie zasady altruizmu i odpowiedzialności klinicznej	D.W12.	O, PS, PM
W10	zna i rozumie zasady funkcjonowania zespołu terapeutycznego	D.W13.	O, PS, PM
U01	potrafi uwzględniać w procesie postępowania terapeutycznego subiektywne potrzeby i oczekiwania pacjenta wynikające z uwarunkowań społeczno-kulturowych	D.U1.	O, PS, PM
U02	potrafi wybierać takie leczenie, które minimalizuje konsekwencje społeczne dla pacjenta	D.U3.	O, PS, PM
U03	potrafi budować atmosferę zaufania podczas całego procesu diagnostycznego i leczenia	D.U4.	O, PS, PM
U04	potrafi podejmować działania zmierzające do poprawy jakości życia pacjenta i zapobiegania pogorszeniu się jej w przyszłości	D.U5.	O, PS, PM
U05	potrafi przeprowadzać rozmowę z pacjentem dorosłym, dzieckiem i rodziną z zastosowaniem techniki aktywnego słuchania i wyrażania empatii	D.U6.	O, PS, PM

U06	potrafi identyfikować czynniki ryzyka wystąpienia przemocy, rozpoznawać przemoc i odpowiednio reagować	D.U7.	O, PS, PM
U07	potrafi stosować w podstawowym zakresie psychologiczne interwencje motywujące i wspierające	D.U8.	O, PS, PM
U08	potrafi przestrzegać wzorców etycznych w działaniach zawodowych	D.U11.	O, PS, PM K – ustne na ocenę, EU

Tabela efektów UCZENIA SIĘ w odniesieniu do formy zajęć

lp. efektu uczenia się	Efekty uczenia się	Forma zajęć						
		Wykład	Seminarium	Ćwiczenia	Ćwiczenia kliniczne	Symulacje	E-learning	Inne formy
W01	D.W1.		X					
W02	D.W3.		X					
W03	D.W4.		X					
W04	D.W6.		X					
W05	D.W7.		X					
W06	D.W8.		X					
W07	D.W9.		X					
W08	D.W11.		X					
W09	D.W12.		X					
W10	D.W13.		X					
U01	D.U1.		X					
U02	D.U3.		X					
U03	D.U4.		X					
U04	D.U5.		X					
U05	D.U6.		X					
U06	D.U7.		X					
U07	D.U8.		X					
U08	D.U11.		X					

TABELA TREŚCI PROGRAMOWYCH

lp. treści programowej	Treści programowe	Liczba godzin	Odniesienie do efektów uczenia się do ZAJĘĆ
Semestr letni			
Seminaria			
TK01	Przysięga Hipokratesa	2	W01 W02 W03 W04 W05 W06 W07 W08 W09 W10 U01 U02 U03 U04 U05 U06 U07 U08
TK02	Pojęcie empatii	2	W01 W02 W03 W04 W05 W06 W07 W08 W09 W10 U01 U02 U03 U04 U05 U06 U07 U08
TK03	Empatia a współczucie i litość	2	W01 W02 W03 W04 W05 W06 W07 W08 W09 W10 U01 U02 U03 U04 U05 U06 U07 U08

TK04	Poziomy zachowań empatycznych. Czynniki utrudniające zachowania empatyczne	2	W01 W02 W03 W04 W05 W06 W07 W08 W09 W10 U01 U02 U03 U04 U05 U06 U07 U08
TK05	Empatia kliniczna	2	W01 W02 W03 W04 W05 W06 W07 W08 W09 W10 U01 U02 U03 U04 U05 U06 U07 U08
TK06	Uboczne skutki empatii klinicznej	2	W01 W02 W03 W04 W05 W06 W07 W08 W09 W10 U01 U02 U03 U04 U05 U06 U07 U08
TK07	Empatia w interakcji lekarza z pacjentem	2	W01 W02 W03 W04 W05 W06 W07 W08 W09 W10 U01 U02 U03 U04 U05 U06 U07 U08
TK08	Empatia a człowiek cierpiący i jego rodzina	2	W01 W02 W03 W04 W05 W06 W07 W08 W09 W10 U01 U02 U03 U04 U05 U06 U07 U08
TK09	Empatyczna komunikacja personelu medycznego z osobami starszymi, osamotnionymi	2	W01 W02 W03 W04 W05 W06 W07 W08 W09 W10 U01 U02 U03 U04 U05 U06 U07 U08
TK10	Wpływ empatii na proces leczenia i wynik leczenia	2	W01 W02 W03 W04 W05 W06 W07 W08 W09 W10 U01 U02 U03 U04 U05 U06 U07 U08
TK11	Wypalenie zawodowe u pracowników służby zdrowia	2	W01 W02 W03 W04 W05 W06 W07 W08 W09 W10 U01 U02 U03 U04 U05 U06 U07 U08
TK12	Poziom empatii a specjalizacja medyczna	2	W01 W02 W03 W04 W05 W06 W07 W08 W09 W10 U01 U02 U03 U04 U05 U06 U07 U08
TK13	Wpływ poezji i sztuki na rozwój empatii. Metody pomiaru empatii	1	W01 W02 W03 W04 W05 W06 W07 W08 W09 W10 U01 U02 U03 U04 U05 U06 U07 U08

Zalecana literatura:

Literatura podstawowa

1. Ziółkowska-Rudowicz, E., Kładna, A., 2007, Empatia jako jedna z ważnych umiejętności klinicznych. W: A. Kładna (Red.). Pielęgniarstwo. Desmurgia. Stany zagrożenia życia. Szczecin: Wydawnictwo PAM, 9-21
2. Ziółkowska-Rudowicz, E., Kładna, A., 2008, Empathy as an important clinical skill. W: A. Kładna (Red.). Nursing. Desmurgy. Published by The Pomeranian Medical University of Szczecin, 9-20.
3. Ziółkowska-Rudowicz, E., Kładna, A., 2010, Kształcenie empatyczne lekarzy: Część I- Przegląd stosowanych metod. Polski Merkuriusz Lekarski, XXIX, 172, 277-281
4. Ziółkowska-Rudowicz, E., Kładna, A., 2010, Kształcenie empatyczne lekarzy: Część II- Wczesne zapoznanie studentów z sytuacją pacjenta. Polski Merkuriusz Lekarski, XXIX, 172, 282-286.
5. Ziółkowska-Rudowicz, E., Kładna, A., 2010, Kształcenie empatyczne lekarzy: Część IV- Rozwój umiejętności leżących u podstaw empatii. Polski Merkuriusz Lekarski, XXIX, 174, 400-404

Literatura uzupełniająca

1. Ziółkowska-Rudowicz, E., Kładna, A., 2010, Kształcenie empatyczne lekarzy: Część III - Kontakt studentów z literaturą, teatrem, filmem i sztuką. Polski Merkuriusz Lekarski, XXIX, 173, 331-335

Nakład pracy studenta	
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie sprawozdania, itp.)	Obciążenie studenta [h]
	W ocenie (opinii) nauczyciela
Godziny kontaktowe z nauczycielem	25
Przygotowanie do ćwiczeń/seminarium	10
Czytanie wskazanej literatury	10
Napisanie raportu z laboratorium/ćwiczeń/przygotowanie projektu/referatu itp.	
Przygotowanie do kolokwium/kartkówki	15
Przygotowanie do egzaminu	
Inne	
Sumaryczne obciążenie pracy studenta	60
Punkty ECTS	2
Uwagi	

*Przykładowe sposoby weryfikacji efektów uczenia się:

EP – egzamin pisemny

EU – egzamin ustny

ET – egzamin testowy

EPR – egzamin praktyczny

K – kolokwium

R – referat

S – sprawdzenie umiejętności praktycznych

RZC – raport z ćwiczeń z dyskusją wyników

O – ocena aktywności i postawy studenta

SL – sprawozdanie laboratoryjne

SP – studium przypadku

PS – ocena umiejętności pracy samodzielnej

W – kartkówka przed rozpoczęciem zajęć

PM – prezentacja multimedialna

i inne